27 ліпеня – Дзень Незалежнасці
Стар. 4-6

Мнение экономиста
Стар. 8

Камни с неба
Стар. 9

№8
ЛІПЕНЬ 2007

Выбар

Газэта Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

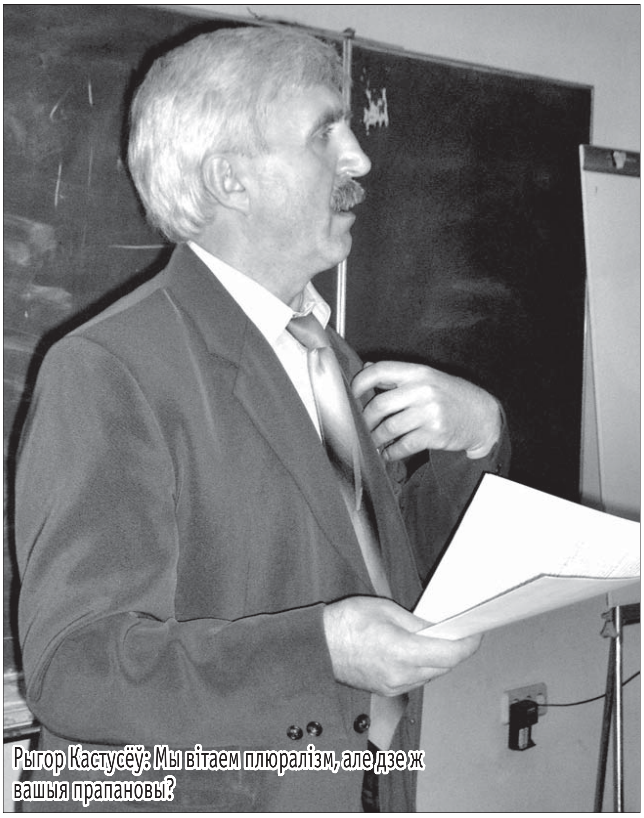

Рыгор Кастусёў: Мы вітаем плюралізм, але дзе ж вашыя прапановы?

Палымяны барацьбіт зь любымі вэртыкалямі й бюракратамі Валадар Цурпанаў ні на хвіліну не даваў спакою арганізатарам

Канфэрэнцыя адбылася

У мінулую нядзелю ў Магілеве адбылася абласная канфэрэнцыя аб'яднаных дэмакратычных сілаў, на якой былі ўхваленыя пляны сумесных дзеяньняў на перыяд да выбараў 2008-га года. І хаця ў канфэрэнцыі адмовіліся ўдзельнічаць камуністы і партыя працы, на яе ход гэта істотна не паўплывала.

Была абраная Рада з 11 чалавек, якія прадстаўляюць усе рэгіёны, дзе створаныя кааліцыі, а таксама партыйныя арганізацыі вобласьці. Магчымасьць увайсьці ў склад Рады мае таксама прадстаўнік грамадзкіх арганізацыяў, чыя Асамблея пакуль ня вызначылася з кандыдатурай, ды дзьве ўпамянутыя раней партыі, калі яны гэтага захочуць.

Уражвае, што мерапрыемства было досталь якасна падрыхтаванае, а аператыўнасьць рэдакцыйнай камісыі, здолеўшай выправіць заўважаныя ў тэкстах прынятых дакумэнтаў недарэчнасьці яшчэ да заканьчэньня працы, увогуле вызывае павагу.

Аб тым жа, што ня ўсё ў нас ідэальна, сьведчыць не зусім добрая яўка дэлегатаў – з васьмідзесяці аднаго прыбыў толькі шэсьдзесят адзін, што, тым ня меньш, не перашкодзіла наяўнасьці кворуму (патрэбна было дзьве траціны).

Іньшыя матар'ялы пра канфэрэнцыю чытайце на наступных старонках

Іван МАРОЗАЎ

№8 ліпень 2007 Выбар
Газета Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

МАГІЛЁЎСКАЯ АПАЗІЦЫЯ НЕ ПАСЛУХАЛАСЯ МІНСКАЙ “ВЕРТЫКАЛІ”

Дэлегаты ад партыяў і грамадскіх аб’яднанняў прынялі стратэгію сумесных дзеянняў да парламенцкіх выбараў 2008 году. Таксама была створаная каардынацыйная рада АДС па Магілёўскай вобласці.

Туды ўвайшлі прадстаўнікі Партыі БНФ, Аб’яднанай грамадзянскай партыі, Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада), Партыі свабоды і прагрэсу, Свабоднага прафсаюзу, раённых дэмакратычных кааліцыяў. Крыху пазней павінен далучыцца прадстаўнік ад грамадскіх аб’яднанняў вобласці.

Лідэр абласной арганізацыі АГП Уладзімер Шанцаў сцвярджае, што Палітрада АДС не ўхваліла правядзення абласной канферэнцыі: “У пятніцу ў Мінску былі прынятыя два рашэнні: распрацаваць стратэгію па рэгіёнах і забараніць правядзенне канферэнцыяў без дазволу Палітрады”. Уладзімер Шанцаў называе правядзенне абласной канферэнцыі АДС самадзейнасцю.

Яго папраўляе лідэр абласной арганізацыі Партыі БНФ Рыгор Кастусеў: “Палітрада прыняла рашэнне не рэкамендаваць правядзенне канферэнцыяў да распрацоўкі стратэгіі па рэгіёнах”. Але, па меркаванні Костусева, “гэтую стратэгію можна чакаць і год, і два”. Да таго ж, як ён кажа, магілёўскія дэмакраты лепей за мінскіх разбіраюцца ў пытаннях свайго рэгіёну. Костусеў лічыць, што трэба будаваць стасункі пераважна на падмурку гарызантальных, а не вертыкальных сувязяў: “Гэта ўжо даказала сваю эфектыўнасьць падчас мінулых мясцовых выбараў”.

Радые Рацыя

КОММЕНТАРИЙ РЕДАКТОРА

ЛЕКЦИЯ "О ВРЕДЕ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИ"

Как говорил великий Аркадий Райкин в одном из своих бессмертных номеров – “Лекции о вреде самогона”, слово это состоит из двух частей: “Само” (значит – “Сами”) и “Гон” (значит – “Гоним”). “Ну из чего гоним – знаете?”. В зале смеялись, что означало: “Знаем”.

Самодеятельность – сложносокращенное слово состоящее также из двух частей: “Само” (значит – “Сами”) и ключевого - “Деятельность”, что в пояснении вообще не нуждается. Что делать – мы также знаем, а посему сами будем действовать, у себя дома, не ожидая чьих-то дозволов или запретов. А в отношении тех, кто, выражаясь словами того же Райкина, “обосрамился” в ходе прошлых избирательных кампаний, но продолжает надувать щеки, и читать нам лекции о вреде самодеятельности и пользе ЦУ из “центральных органов”, я лично могу сказать одно: “Прыдзе каза да ваза”. Ну, а не “прыдзе”... Одной-то в наших политджунглях долго пастись проблемно. Так что еще раз приглашаю к само-совместно-деятельности всех, кому демократическая Беларусь дороже персональных амбиций.

Эдуард БРОКАРЕВ

ВОСЬ ШТО СКАЗАЎ У СВАІМ ДАКЛАДЗЕ ПРАДСТАЎНІК ШКЛОЎШЧЫНЫ, БЫЛЫ КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ НА МЯСЦОВЫХ ВЫБАРАХ ПЁТАР МІГУРСКІ:

-- Любы працэс, асабліва палітычны, патрабуе асэнсаваньня і ацэнкі. Своеасаблівасьць працэсу, у якім мы з вамі прымаем удзел, -- у тым, што мы выступаем піянэрамі аб’яднаўчага працэсу ў рэгіёне з усімі тымі асаблівасьцямі, якія ў нас склаліся. Чым далей адыходзяць мінулыя выбарчыя кампаніі, асабліва кампанія па выбарах у мясцовыя саветы, -- тым больш расьцемая ўпэўненасьць у прадукцыйнасьці аб’яднаўчага працэсу, які выявіўся ў стварэньні кааліцыі дэмакратычных сілаў. Адметнасьць яго палягае на тым, што ядналіся прадстаўнікі партыяў і грамадзкіх суполак. Ня самі партыі й суполкі па загадзе “зьверху”, як гэта раней было ў нас, а іхныя прадстаўнікі па ўласных перакананьнях. Узгадаем, што перад тым спроба аб’яднацца, якую зрабілі партыйныя структуры і грамадзкія арганізацыі ў іхных поўных складах, без уліку ўласных меркаваньняў і намераў сваіх сябраў, дала збой. Наша кааліцыя на той момант ня тое, што раскалолася зусім, але рэальна паўстала перад такой небясьпекай. Вось, як гаворыцца, сьвежы прыклад. Нядаўна да нас на партыйны сход прыязджаў спадар Ляўковіч, першы намесьнік старшыні БСДП(Г). Ён у сваім выступе 7 разоў зь негатыўным адценьнем узгадаў прозьвішча Аляксандра Мілінкевіча, а прозьвішча кіраўніка краіны, у апазыцыі да якога знаходзіцца партыя і асабіста сп.Ляўковіч, не было названае ані разу. Нам трэба пазьбегнуць падобнага, а менавіта таго, каб у нашай кааліцыі былі людзі, якія найпершым чынам нацэленыя на ўнутрыпартыйную барацьбу. Змагацца трэба, як гаворыцца, на падыходах, перад уступленьнем у кааліцыю. А далей усе павінны быць настроеныя на адну мэту: на пабудову вольнага дэмакратычнага грамадзтва. У нас з вамі ёсьць з кім змагацца. Досьвед нашай кааліцыйнай працы невялікі, яшчэ няма й году нашаму адзінству. Аднак пэўныя моманты ўжо можна ацаніць станоўча. Першае: у мінімальна кароткі тэрмін было знойдзенае ўзаемаразуменьне з прадстаўнікамі розных палітычных партыяў і грамадзкіх арганізацый. Другое: на рэгіянальным узроўні створаныя рэальна працуючыя структуры. Трэцяе: практычна ў кожным рэгіёне былі дасягнутыя пастаўленыя мэты, а менавіта -- у мясцовыя саветы былі вылучаныя актыўныя прадстаўнікі дэмакратычных сілаў. І чацьвертае: досьведам нашай супольнай працы пачалі актыўна цікавіцца ў іншых рэгіёнах краіны. (Сёньня на нашую канфэрэнцыю зьбіраліся прыехаць прадстаўнікі Менскай вобласьці, але нешта ім перашкодзіла). Фармальна мы з вамі выбары ня выйгралі, але фактычна гэта яшчэ нявырашанае пытаньне – ці прайгралі. Вось вам прыклад. Супрацоўніца Шклоўскага райвыканкама неафіцыйна павіншавала мяне і Рыгора Кастусёва (мы зь ім, як вядома, балятаваліся па месцы жыхарства) зь перамогай на выбарах: і раённых, і абласных. Гэта сьведчыць і пра тое, што там, дзе мы сапраўды працавалі, выбаршчыкі нас падтрымлівалі. Нельга, канешне, абагульняць сытуацыю, было і шмат памылак. Я не ўпершыню вымушаны гаварыць, напрыклад, аб адсутнасьці ў

нашай абласной структуры пэўных паўнамоцтваў. Мы па-ранейшаму баімся ствараць так званую "вэртыкаль", спадзяючыся выключна на "гарызантальныя" сувязі і адносіны. Гэта псіхалягічна можна зразумець, аднак жа інтарэсы справы вымушаюць зьвяртацца да гэтай праблемы і шукаць яе вырашэньне. Думаю, што нам варта знайсьці "залатую сярэдзіну" у гэтым пытаньні. Тым больш, што нельга надта спрошчана ўспрымаць самое паняцьце "вэртыкальных" сувязяў і адносінаў. Трэба ўзвысіць кіруючую ролю абласной структуры (абласнога зьвяна, абласной ступені) у нашай кааліцыі. Не заўсёды эфэктыўна працавалі нашыя кіраўнікі Аляксандар Сілкоў і Рыгор Кастусёў. Недастаткова была задзейнічаная наша юрыдычная служба, юрыдычная дапамога. Больш таго: спадар Сілкоў, як вядома, ня здолеў зарэгістравацца кандыдатам у дэпутаты. Гэта, як гавораць у такіх выпадках, пракол, за які трэба адказваць. Залішне казаць, што ўсе мы адчувалі недахоп рэсурсаў для забесьпячэньня дзейнасьці сябраў кааліцыі і кандыдатаў у дэпутаты ад яе. Нарэшце, кааліцыя яўна саступала ў сваім аўтарытэце ў часе выбарчай кампаніі пэўным партыйным структурам. Нам, як кааліцыі, яшчэ трэба вучыцца працы ў пэрыяды выбарчых кампаніяў. Тым больш, што, як мне падаецца, надалей роля падобных нашай з вамі кааліцыяў будзе ўзрастаць у параўнаньні з роляй чыста партыйных арганізацый. Тут прычыны відавочныя ўжо сёньня: малая колькасьць партарганізацыяў і нізкая папулярнасьць іх сярод насельніцтва. Што нам трэба рабіць бліжэйшым часам? Працаваць над кансалідацыяй дэмакратычна настроеных грамадзянаў. Мы найперш павінны стаць цэнтрам для прыцягненьня такіх людзей. Трэба сфармаваць абласную структуру кіраўніцтва дэмакратычнымі сіламі і вызначыць яе паўнамоцтвы. Важна вызначыцца ў прыярытэтах. Сёньня частка дэмакратычных сілаў вядзе барацьбу зь Мілінкевічам. Мы павінны разумець, што ў нас ёсьць агульны праціўнік, і гэта, як зразумела, зусім не Мілінкевіч. Надзвычай важна працаваць над рэсурсовым забесьпячэньнем кааліцыйнай працы. Мяркую, што пакуль нам ня варта сьпяшацца зь юрыдычным афармленьнем кааліцыі, няхай пакуль яна застаецца на ўзроўні грамадзянскай ініцыятывы. І нарэшце, трэба ўжо сёньня нацэльвацца ня толькі на парлямэнцкія выбары, але і на прэзыдэнцкія -- у выглядзе выпрацоўкі канцэптуальных прыярытэтаў разьвіцьця краіны і грамадства.

СУДАКЛАДЧЫК, СТАРШЫНЯ АБЛАСНОЙ АРГАНІЗАЦЫІ ПАРТЫІ БНФ РЫГОР КАСТУСЁЎ БЫЎ БОЛЬШ АПТЫМІТЫЧНЫМ:

- Я лічу, што абедзьве выбарчыя кампаніі (прэзыдэнцкую і ў мясцовыя саветы) мы з вамі правялі збольшага добра. Па меншай меры, трэба прызнаць, што мы зрабілі ўсё магчымае ў цяперашніх варунках для грамадзкай і палітычнай працы. Там, дзе былі нашыя сябры (маю на ўвазе нашу кааліцыю), там паўсюль былі вылучаныя кандыдаты. Там паўсюль праводзілася іншая выбарчая праца, інфармацыйная і агітацыйная ў прыватнасьці. А там, куды мы, як гаворыцца, не дабеглі, там і працы дэмакратычнай не было. Нагадаю, дзе ж мы былі. Мясцовыя дэмакратычныя кааліцыі былі ўтвораныя ў Магілёве, Бабруйску, Горках, Крычаве, Шклове. У адным кроку ад стварэньня кааліцыі спыніліся ў Бялынічах. Менавіта тут і была найбольш актыўная праца на выбарах. Пасьля выбарчай кампаніі мы намерваліся правесьці канфэрэнцыю дэмакратычных сілаў, каб падвесьці вынікі і вызначыцца надалей. Вось толькі цяпер гэта робім. На жаль, у канфэрэнцыі не прымаюць удзел некаторыя партарганізацыі "левага кірунку". Магчыма, што такім чынам яны адказваюць нам на наш няўдзел у папярэдняй абласной канфэрэнцыі дэмакратычных сіла. Пра гэта шмат ужо было сказана, ня буду паўтарацца. Скажуц толькі, што прычына нашага няўдзелу была маральная і зьвязаная была з тымі парушэньнямі і памылкамі, якія Палітрада Аб'яднаных дэмсілаў і Аркамітэт па скліканьні Кангрэсу прызнаць не захацелі. А мы не маглі мірыцца з тым, што такія непрыгожыя рэчы робяцца ў нашай дэмакратычнай супольнасьці. Гэты наш сход мае на мэце вызначыцца ў адносінах да маючых адбыцца ў наступным годзе праляманцкіх выбарах у краіне, і ў стаўленьні да пэрспэктываў самой рэгіянальнай кааліцыі. Па-ранейшаму большасьць нашых дэмакратычных арганізацый стаіць на тым, што трэба мець кансалілаванае рашэньне. І гэта правільна, тым больш, што кааліцыя нашая ўмацавалася, захавала рабочы тонус і мае намер працягнуць сваю аб'яднаўчую супольную працу. Нашы спадзяваньні на гэта недарэмныя. Пра гэта гаворыць сам склад сёньняшняй канфэрэнцыі. Хто тут ў зале? Найперш тыя, хто прайшоў свой выбарчы шлях да канца, да ўключэньня свайго прозьвішча ў выбарчы бюлетэнь. Тут тыя, хто непасрэдна пацярпеў ад рэпрэсый улады за сваю пазыцыю і сваю дэмакратычнцю працу. Тут вызначаныя нашым аргкамітэтам VIP-пэрсоны рэгіянальнага дэмакратычнага руху. Тут пасланцы ад кожнай партыйнай арганізацыі дэмакратычнага кірунуку, якія скарысталіся такой магчымасьцю. Зразумела, што тут па аднаму прадстаўніку ад мясцовых кааліцый, створаных пратакольна, афіцыйна. Было таксама прапанавана дэлегаваць сваіх пасланцоў абласной асамблеі дэмакратычных грамадзкіх арганізацый і недзяржаўным прафсаюзам.

Падрыхтаваў Віктар Войт

СПІС КААРДЫНАЦЫЙНАЙ РАДЫ АДС МАГІЛЁЎСКАЙ ВОБЛАСЬЦІ

1.	Абакановіч Эдуард	ад абласной арганізацыі АГП.
2.	Брокараў Эдуард	ад Горацкай рэгіянальнай кааліцыі.
3.	Кабанчук Таіса	ад Бабруйскай рэгіянальнай кааліцыі
4.	Кастусёў Рыгор	ад абласной арганізацыі БНФ.
5.	Мігурскі Пётр	ад Шклоўскай рэгіянальнай кааліцыі.
6.	Новікаў Юрась	ад Магілёўскай арганізацыі Свабоднага прафсаюза.
7.	Няроўны Сяргей	ад Крычаўскай рэгіянальнай кааліцыі.
8.	Сілкоў Аляксандр	ад аргкамітэта па стварэнню ПСП.
9.	Стральцоў Сяргей	ад Магілёўскай гарадзкой кааліцыі.
10.	Фамін Сяргей	ад абласной арганізацыі БСДП(Г).
11.	Ходзька Ігар	ад Бабруйскай рэгіянальнай кааліцыі.

№8 ліпень 2007 **Выбар**
Газета Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

Кропка яшчэ не пастаўлена

27 ліпеня – Дзень Незалежнасці

Магчыма, убачыўшы гэтую дат, нехта ўспомніць, што зусім нядаўна,

3 ліпеня, у нас нешта падобнае ўжо было. Але ж частка чытачоў таксама памятае, што і дзень 27 ліпеня не так даўно адзначаўся ў Рэспубліцы Беларусь як найвышэйшае дзяржаўнае свята. Дык што і калі мы святкуем? Прапануем погляд гісторыка.

Горкі – горад невялікі, знаёмых – шмат і таму пры сустрэчах напярэдадні і непасрэдна 3 ліпеня аўтар гэтых радкоў віншаваў суразмоўцаў са святам і між іншым праводзіў своеасаблівае даследаванне: пытаў, а што мы будзем святкаваць? Як ні дзіўна, многія не здолелі адказаць на гэтае пытанне дакладна. Адны нагадвалі аб вызваленні Мінска ад акупантаў у мінулай вайне, іншыя – вялі гаворку аб вызваленні ўсёй Беларусі, некаторыя ўспаміналі нават пра нейкі рэферэндум. Падобныя разыходжанні былі і ў назве свята.

Ды што казаць пра выпадковых суразмоўцаў, калі нават на дзяржаўных СМІ ў выступленнях асобаў часам гучала блытаніна ў назве свята, якое адзначалася 3 ліпеня: ці то Дзень Рэспублікі, ці Дзень незалежнасці, ці Дзень вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Давайце адновім храналогію падзей і паспрабуем разабрацца калі, што і чаму мы святкуем.

Адзначым адразу, большасць справядліва звязвае дзень 3 ліпеня з Другой сусветнай вайной, у якую беларусы былі ўцягнуты літаральна з першых дзён верасня 1939 года. Яшчэ больш дакладна – з перыядам акупацыі Беларусі нацысцкімі захопнікамі 1941–1944 гг. у ходзе Вялікай Айчыннай вайны.

Вядома, што напад германскіх войскаў на СССР пачаўся 22 чэрвеня 1941 года. За тыдзень яны прасунуліся на ўсход на 400 км і 28 чэрвеня занялі Мінск. На захад ад сталіцы ў гіганцкім "мяху" апынуліся асноўныя сілы Беларускай ваеннай акругі. Звыш 300 тысяч вайскоўцаў трапіла ў палон, каля 400 тысяч загінула. Немцы захапілі больш за 60 велізарных вайсковых складоў і да канца жніўня акупавалі ўсю Беларусь.

Пакінем у баку пытанне аб тым, чаму Чырвоная Армія, нягледзячы на велізарную падрыхтоўку Савецкага Саюза да вайны, ў першыя дні пацярпела катастрофу. Факт, што Беларусь надоўга апынулася пад нацысцкай акупацыяй.

Толькі праз тры гады ў ходзе ажыццяўлення вайсковай аперацыі "Баграціён" 3 ліпеня 1944 годы быў вызвалены Мінск, 28 ліпеня – Брэст. Нацысцкая акупацыя Беларусі скончылася.

Такім чынам, дата 3 ліпеня 1944 г. увайшла ў гісторыю як дзень вызвалення сталіцы БССР і ўспрымалася як дзень вызвалення Беларусі ад нацысцкіх захопнікаў.

Аднак ці стала Беларусь незалежнай у 1944 годзе?

Адказ ляжыць на паверхні. Каб ён стаў больш відавочны, зноў звернемся да мінулага.

У перамогу над фашызмам Беларусь унесла не меншы ўклад, чым Францыя ці Польшча. У рэгулярнай арміі ваявала больш за мільён жыхароў рэспублікі, добра вядомы масавы партызанскі і падпольны рух на Беларусі, многія беларусы былі ўдзельнікамі Супраціўлення ў еўрапейскіх краінах. Таму невыпадкова кіраўнікі антыгітлераўскай кааліцыі надалі БССР права заснавальніцы Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў (ААН). Тым самым быў прызнаны міжнародны аўтарытэт Беларусі.

Толькі з гэтым не лічыўся крамлёўскі дыктатар. Сталін пайшоў на уступкі польскім правячым колам і ў верасні 1944 г. было прынята рашэнне аб перадачы Польшчы 20 раёнаў беларускай тэрыторыі. Другі раз у гісторыі Расія і Польшча падзялілі беларускі народ і яго нацыянальнае багацце. Як адзначаюць даследчыкі, "Сталін шукаў сярод палякаў верных саюзнікаў, а з беларусаў Беласточчыны на ўсякі выпадак хацеў зрабіць у Польшчы "пятую калону".

Хіба было б такое магчыма, калі б Беларусь была незалежнай?

Ды гэта ж не ўсё. У 1946–1953 гг. пад рэпрэсіі сталінскага рэжыму падпала каля 50 тыс. жыхароў Беларусі. Цэлая нацыя апынулася пад следствам сталіністаў толькі таму, што не па сваёй волі знаходзілася пад нацысцкай акупацыяй.

Дададзім сюды яшчэ татальную русіфікацыю, якая паслядоўна праводзілася па ўсіх напрамках грамадска-палітычнага і культурнага жыцця – у кадравай палітыцы, у адукацыі, навуцы, культуры.

За 1941–1946 гг. працэнт рускіх ў складзе наменклатуры ЦК КПБ(б) – рэестр кіруючых работнікаў вышэйшага узроўню – узрос з 19,5 да 26,9. У 1951 г. з 33 чальцоў урада БССР было толькі 9 беларусаў. Кампартыю Беларусі да 1956 г. узначальвалі толькі "парашутысты", гэта значыць тыя, каго зверху спускала Масква: П.Панамарэнка, М.Гусараў, М.Патолічаў. Толькі з 1956 г. партыйнае кіраўніцтва на Беларусі Масква стала давяраць беларусам: К.Мазураў, П.Машэраў і іншыя, але і яны ніколі не былі сапраўды самастойнымі беларускімі кіраўнікамі.

У пасляваенныя гады адбывалася мэтанакіраванае вытручванне беларускасці. Яно праводзілася самымі рознымі спосабамі: грубымі рэпрэсіямі, як працяг даваенных рэпрэсіяў супраць "нацдэмаў" (нацыянальных дэмакратаў), ідэалагічнай апрацоўкаў насельніцтва, насаджэннем культу асобы Сталіна і асабліва праз рускамоўную адукацыю. Змянялася савецкае кіраўніцтва, але гэты працэс не спыняўся ніколі. На пачатку 1980-х гг. у беларускіх гарадах не было ніводнай беларускай школы.

Палітыка "Перабудовы", распачатая ў 1985 годзе, стварыла прынцыпова новую сітуацыю ў Савецкім Саюзе. Чытачы старэйшага ўзросту памятаюць, што напрыканцы 1980-х гг. ў СССР справа дайшла да ўзброеных міждзяржаўных і міжэтнічных сутычак. Паміж Азербайджанам і Арменіяй яны перараслі ў буйнамаштабныя баявыя дзеянні. Тагачаснае кіраўніцтва СССР, нягледзячы на асобныя спробы выкарыстання сілавых метадаў, пайшло па цывілізаванаму

прававаму шляху. Былі зроблены пэўныя крокі насустрач інтарэсам саюзных рэспублік.

Паправіць становішча не ўдалося: нарастаў недавер да цэнтра і да асобных рэспублік. Асабліва адчувала гэта Расія, якую абвінавачвалі ў імперскіх імкненнях. Каб паменшыць прэтэнзіі да сябе, расійскае кіраўніцтва пайшло на неардынарны крок: 12 чэрвеня 1990 г. быў абвешчаны дзяржаўны суверэнітэт Расійскай Федэрацыі (у Расіі гэты дзень і зараз адзначаецца як агульнадзяржаўнае свята). Крыху пазней, 16 ліпеня, аб сваім суверэнітэце заявіла Ўкраіна.

27 ліпеня 1990 г. было вырашана пытанне аб суверэнітэце Беларусі. У гэты дзень Вярхоўны Савет БССР урачыста прыняў Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

У Дэкларацыі абвяшчалася, што Беларусь – "суверэнная дзяржава, якая ўсталявана на аснове ажыццяўлення беларускай нацыяй яе неад'емнага права на самавызначэнне, дзяржаўнасці беларускай мовы, вяршэнства народу ў вызначэнні свайго лёсу" (арт. 1).

Вышэйшай мэтай суверэнітэту прызнавалася забеспячэнне свабоднага развіцця і дабрабыту грамадзян рэспублікі.

Носьбітам суверэнітэту краіны і адзінай крыніцай дзяржаўнай улады абвяшчаўся беларускі народ.

У адпаведнасці са зместам Дэкларацыі з дня яе прыняцця на тэрыторыі рэспублікі абвяшчалася вяршэнства Канстытуцыі і законаў Беларускай ССР, паўната ўлады рэспубліканскіх дзяржаўных органаў на ўсёй тэрыторыі краіны, самастойнасць і незалежнасць Беларусі ў міжнародных зносінах. Па сутнасці гэта азначала спыненне дзейнасці на Беларусі саюзных законаў.

У Дэкларацыі заяўлялася аб забеспячэнні правоў асобы, ператварэнні тэрыторыі краіны ў без'ядзерную зону, а Беларусі – у нейтральную дзяржаву.

Дэкларацыя ўтрымлівала прававыя палажэнні па асноўных напрамках жыцця суверэннай Беларусі: уласнасці на тэрыторыю, арганізацыі сваёй фінансавай сістэмы, ваеннага будаўніцтва, юрыспрудэнцыі, адукацыі, вырашэнне пытанняў культуры і духоўнага развіцця беларускай нацыі і іншых нацыянальных супольнасцяў краіны і г.д.

Звяртаю ўвагу чытачоў, што абвяшчэнне суверэнітэту не было накіравана на разрыў шматбаковых сувязяў з іншымі рэспублікамі. Наадварот, ў канцы 1990 г. і пачатку 1991 г. былі падпісаны дагаворы аб супрацоўніцтве Беларусі ў розных сферах з Расіяй, Украінай і Казахстанам.

Перазаключэнне дагавораў паміж рэспублікамі сведчыла аб ўскосным юрыдычным прызнанні ўрадамі ўжо суверэнных краін нядзейснасці саюзнага дагавора 1922 г.

Гэта разумела і саюзнае кіраўніцтва начале з прэзідэнтам М.Гарбачовым, пазіцыя якога была накіравана на захаванне цэласнасці краіны. Яна была падмацавана вынікамі рэферэндуму аб будучыні Саюза (сакавік 1991 г.). Ён прайшоў у 9 з 15 савецкіх рэспублік. Звыш 3/4, галасаваўшых выказаліся за захаванне абноўленага СССР. На Беларусі "за" прагаласавала 82,7%.

Аднак перабольшваць значэнне рэферэндуму, як гэта робяць некаторыя аўтары, нельга па наступных прычынах.

Па-першае, апытання наконт "сохранения" або "несохранения" СССР не было.

Вось тое пытанне: "Считаете ли Вы необходимым сохранение (выдзелена мною – А.К.) Союза Советских Социалнстических Республик как обновленной Федерации равноправных суверенных республик, в которой будут в полной мере гарантироваться права и свободы человека любой национальности?".

Бачыце, падобна на тое, як разумная маці пытае ў дзіцяці: якую ты будзеш есці кашу – манную ці аўсяную? Выбраць (прагаласаваць) можаш, але есці ўсё роўна прыдзецца. Так і тут, варыянтаў не было. Нягледзячы на ветлівае "считаете ли Вы", прапанавалася выбіраць паміж "лепшым" ("обновленным") і фактычна старым (а значыць горшым) варыянтамі Саюза. Хто ж з нармальных людзей будзе галасаваць за горшае? Заставалася галасаваць за "обновленный" Саюз.

Па-другое, канкрэтны змест і тэрміны мяркуемага абнаўлення заставаліся неяснымі для саміх ініцыятараў рэферэндуму. Увогуле, спалучыць захаванне Саюза і адначасова забяспечыць суверэнітэт рэспублік было наўрад ці магчыма. Як паказаў ход падзей, значная частка партыйна-дзяржаўнага кіраўніцтва імкнулася захаваць СССР як унітарную (з адзіным моцным кіруючым цэнтрам) дзяржаву. 18–21 жніўня 1991 г. група вышэйшых дзяржаўных дзеячаў здзейсніла ў Маскве беспаспяховую спробу дзяржаўнага перавароту (так званы "жнівеньскі путч").

Менавіта ў гэты складаны час прынятая раней Дэкларацыя стала прававой асновай для выхаду рэспублікі з надзвычайнага становішча. 25 жніўня 1991 г. Вярхоўны Савет БССР прыняў рашэнне аб наданні Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце БССР статуса канстутыцыйнага акта. Гэта значыць, Дэкларацыя стала выконваць ролю часовай канстытуцыі Беларусі. Тым самым быў пакладзены пачатак новага перыяду найноўшай гісторыі Беларусі.

Важнасць гэтага дакумента разумела падаўляючая большасць дэпутатаў тагачаснага Вярхоўнага Савета краіны, калі ў верасні 1991 г. прыняла рашэнне аб увядзенні агульнадзяржаўнага свята Рэспублікі Беларусь Дня Незалежнасці 27 ліпеня.

Цікава, што спачатку былі прапанаваны дзве даты: 25 сакавіка (у гэты дзень 1918 г. была абвешчана незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі) і 1 студзеня (дзень абвяшчэння ў 1919 г. Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь). Гэта важныя даты на шляху аднаўлення беларускай дзяржаўнасці, але тут сутыкнуліся палітычныя сімпатыі дэпутатаў.

У выніку абмеркавання дэпутаты знайшлі кампрамісны варыянт і палічылі прызнаць найбольш прымальнай для грамадства датай агульнадзяржаўнага свята Дня Незалежнасці дзень прыняцця Дэкларацыі аб дзяржуаўным суверэнітэце БССР – 27 ліпеня.

За 1992–1996 гг. святкаванне 27 ліпеня Дня Незалежнасці ператваралася ва ўстойлівую традыцыю.

Як жа гэтае свята перакінулася на 3 ліпеня?

У 1996 г. прэзідэнт Беларусі А.Лукашэнка ініцыяваў чарговы рэферэндум для зацвярджэння новай канстытуцыі Беларусі, якая яшчэ больш узмацняла прэзідэнцкія паўнамоцтвы. Рэферэндум адбыўся 24 лістапада 1996 г. На гэтым рэферэндуме была падтрымана прапанова прэзідэнта аб перанясенні Дня незалежнасці з 27 ліпеня на 3 ліпеня

Канечне, узнікае пытанне, навошта спатрэбілася гэты перанос і менавіта на гэтую дату?

Афіцыйнае тлумачэнне адно – 3 ліпеня 1944 г. ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў была вызвалена сталіца савецкай Беларусі г. Мінск. Аднак гэтая дата, як мы ведаем, і так кожны год адзначалася як Дзень вызвалення Беларусі ад нямецкіх акупантаў і таму многія ў рэспубліцы лічылі падмену непатрэбнай і нават безпадстаўнай.

Яшчэ раз зададзім пытанне: хіба пасля 1944 г. БССР стала незалежнай? Адказ відавочны – не. З 1944 г. на працягу 47 гадоў, да снежня 1991 г.

Беларусь юрыдычна заставалася саюзнай рэспублікай. Да восені 1991 г. партыйна-савецкае кіраўніцтва БССР аб незалежнасці нават не заікалася, а ў сталінскія часы, магчыма, нават і думаць баялася. Пры чым жа тут незалежнасць адносна даты 3 ліпеня?

Пытанне ёсць і адказваць трэба.

Гэты факт, як адзначаюць некаторыя даследчыкі, трэба разглядаць ў сувязі з папярэднімі ініцыятывамі Прэзідэнта. У прыватнасці, аб

№8 ліпень 2007 Выбар

змене дзяржаўнай сімволікі: па ініцыятыве А.Лукашэнкі ў 1995 адбылася замена гістарычнай нацыянальнай дзяржаўнай сімволікі Рэспублікі Беларусь, зацверджанай Вярхоўным Саветам у верасні 1991 г., на крыху паднoўленую сімволіку савецкіх часоў.

Не магу ўстрымацца, каб у сувязі з гэтым не працытаваць, на мой погляд, унікальны дакумент сучаснай гісторыі. Гэта публікацыя ў газеце "Звязда" за 1995 г. пад загалоўкам "Раўненне на герб і сцяг":

«Пад старшынствам народнага мастака Беларусі акадэміка М.А. Савіцкага адбылося пасяджэнне журы аб'яўленага Адміністрацыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь конкурсу на лепшы тлумачальны тэкст Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь.<...>Вызначана, што галоўнай мэтай когнкурсу з'яўляецца найбольш поўнае раскрыццё сэнсу і значэння адобраных на ўсенародным рэферэндуме 14 мая 1995 года цяперашніх сімвалаў Рэспублікі Беларусь у цэлым, а таксама асобных іх элеменатў.

Тлумачальныя тэксты да Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь павінны змяшчаць падрабязнае тлумачэнне гістарычнага, культурнага і эстэтычнага сэнсу і зместу ўсіх элементаў герба і сцяга.

<...>

Для пераможцаў конкурсу ўстанаўліваюцца:

дзве першыя прэміі<...>;

дзве другія прэміі<...>.

Устанаўліваюцца таксама памятныя прызы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь для заахвочвання аўтараў найбольш арыгінальных работ.

<...>

Конкурс праводзіцца з 25 снежня 1995 г. па 1 мая 1996 г.

Вынікі конкурсу падводзяцца і аб'яўляюцца да 12 мая 1996 г.

Матэрыялы на конкурс накіроўваюцца па адрасу: Рэспубліка Беларусь, 220016, г. Мінск, вул. К.Маркса, 38 з паметкай "На конкурс". БЕЛТА».

Удумайцеся ў тэкст: спачатку на рэферэндуме прынімаюцца прапанаваныя Прэзідэнтам новыя-старыя герб і сцяг, а потым абяцаюцца прэміі за тое, хто найбольш арыгінальна растлумачыць, абгрунтуе тое, што нядаўна прапанавалі і што выдаецца за нацыянальную дзяржаўную беларускую сімволіку.

Я устрымаюся ад цытавання тых тлумачэнняў, якія мне давялося пачуць ад вельмі паважаных мною людзей...

У тым жа 1995 г. рускай мове быў нададзены статус дзяржаўнай (у выніку чаго, як усім бачна, беларуская мова зноў выціскаецца з усіх сфер грамадскага жыцця).

У гэтым кантэксце перанос даты галоўнага свята краіны і спробу падмены яго назвы можна разглядаць як частку рэалізацыі ідэі палітыка-псіхалагічнай пераарыентацыі насельніцтва Беларусі на іншыя каштоўнасці.

Ёсць і яшчэ адзін аспект змены даты Дня незалежнасці. Яго няцяжка заўважыць, калі прасачыць змест выступленняў сучасных афіцыйных каментатараў, у якіх паўстаюць цені сталінскіх часоў.

Вядома, што ў гады вайны беларускі рух і перамога ў вайне ўздымалі ў беларусаў пачуццё нацыянальнай годнасці і патрыятызму. Сталінскі рэжым асцерагаўся ўздыму беларускага (як і ўкраінскага) нацыяналізму. Таму па загадзе з Маскавы ў лютым 1945 г. ЦК Кампартыі Беларусі прыняў спецыяльную рэзалюцыю аб перавыхаванні грамадства ў духу савецкага патрыятызму і нянавісці да нямецкіх акупантаў, якіх на Беларусі ўжо не было з 1944 года.

Прынімаліся іншыя партыйныя рашэнні і дырэктывы, якія асуджвалі спробы беларускай інтэлігенцыі супрацьстаяць насаджэнню рускай культуры.

Узмацняючы ідэалагічны тэрор і барацьбу з беларускім нацыяналізмам, бальшавікі ўмела скарысталі факт супрацоўніцтва беларускіх дзеячаў з нацыстамі, каб дыскрэдытаваць беларускую ідэю. Адказнасць за злачынствы нацыстаў беспадстаўна перакладалася на ўсіх беларусаў, якія супрацоўнічалі з немцамі. Гэта добра вядомы прыём псіхалагічнай вайны, калі для дыскрэдытацыі пэўных асобаў ці арганізацый іх ставяць у адзін шэраг з сапраўднымі злачынцамі.

Такім чынам натуральная варожасць да нацызму (фашызму) паступова, незаўважна трансфармавалася ў варожасць да паслваенных дзеячаў і усяго беларускага – мовы, культуры, нацыянальных традыцыяў і сімвалаў. Грамадзянаў Беларусі прывучалі ўспрымаць як сінонімы словы "фашызм" і "нацыяналізм", беларускія герб ("пагоня") і бел-чырвона-белы сцяг – як фашысцкія, неаднаразова ажыццяўляліся выпады супраць прадстаўнікоў беларускай культуры, носьбітаў беларускай мовы.

Такія прыёмы час ад часу выкарыстоўваюцца і зараз. Гледачы, магчыма, памятаюць, як беларускае тэлебачанне некалькі разоў пракручвала фільм рэжысёра Ю.Азаронка "Дети лжи", у якім у адзін відэашэраг ставіліся фашысты, дзеячы беларускай калабарацыі і палітычныя апаненты А.Лукашэнкі прадстаўнікі сучаснай апазіцыі З.Пазьняк, лідэр партыі БСДП(Народная Грамада) М.Статкевіч і іншыя.

Паколькі беларускія суды, як правіла, "не заўважаюць" абраз прадстаўнікоў апазіцыі з боку ўладных асобаў (словы "вшивые блохи", "отморозки", "дебилы" – сталі для некаторых амаль нормай), то Мікола Статакевіч, як былы афіцэр, абараніў свой гонар самым даступным спосабам – ён адказаў Ю.Азаронку метадам фізічнага ўздзеяння (працсей кажучы, даў па ... па твары). Дарэчы, у ходзе конкурса "Еўрабачанне" такі ж метад уздзеяння на Ю.Азаронка прымяніў і прадзюсер Д.Калдуна Філіп Кіркораў. Няблагая тэндэнцыя...

Такім чынам, па факту пераносу святкавання Дня незалежнасці мы можам зрабіць дзве высновы:

Па-першае, гэта можна разглядаць як чарговую спробу ўрэзаць ці перакруціць гістарычную памяць грамадзянаў Беларусі, навязаць думку, што незалежнасць мы атрымалі у вайне з нацыстамі, а не ў выніку развалу СССР, палымяным прыхільнікам якога доўга падаваў сябе першы прэзідэнт Беларусі. Інакш атрымліваецца, што той, хто выступае за захаванне Саюзу ССР, сам таго, магчыма, не жадаючы, ускосна выступае праціўнікам дзяржаўнага суверэнітэту і незалежнасці Беларусі. Здаецца, гэта зразу

Па-другое, назіраецца нястрыманая эксплуатацыя тэмы мінулай вайны і вялікай Перамогі (амаль аднолькавыя тэксты, песні, каментары і выступленні ветэранаў гучалі 9 мая, 22 чэрвеня, 3 ліпеня ды і ў іншыя дні). Яна дае магчымасць увесь час далучаць СЯБЕ да ліку пераможцаў (казаць "НАША ПОБЕДА"!), адначасова ствараць вобраз гаранта міру і раз-пораз нагадваць аб беларусах, якія супрацоўнічалі з нацыстамі, а потым іх негатыўны вобраз як масток перакідаваць на сучасную апазіцыю.

І не важна, што 3 ліпеня ніякай незалежнасці Беларусь не атрымала. Галоўнае – што гэта не звязана з так званымі беларускімі нацыяналістамі (хаця ў Вярхоўным Савеце 1991 г. падаўляючую большасць мелі якраз прадстаўнікі Кампартыі Беларусі), якія пасмелі аб'явіць святам Незалежнасці менавіта той дзень 27 ліпеня, калі яшчэ савецкая Беларусь стала на шлях сапраўднага суверэнітэту.

Аднак разуменне суверэнітэту і незалежнасці, як найвышэйшых каштоўнасцяў народа, засвойвае ўсё большая частка нашага грамадства. Хутчэй за ўсё, кропка яшчэ не пастаўлена. Магчыма, яе паставяць нашы нашчадкі.

Аляксандр Каданчык,
кандыдат гістарычных навук.

У адпаведнасьці з статутам і заканадаўствам

ПАСЬЛЯ КАНГРЭСУ ДЭМСІЛАЎ, ЯКІ НЯ ВЫЯВІЎ СЯБЕ ЯК ФОРУМ АБ'ЯДНАНЫХ ДЭМАКРАТАЎ, Ў РЭГІЁНАХ РАСПАЧАЛОСЯ ПРЫКМЕТНАЕ І АДЧУВАЛЬНАЕ РУШЭНЬНЕ ПАД ЯДНАЮЧЫМ ЗАКЛІКАМ "ЗА СВАБОДУ!" ІДЭЯ І ФАРМУЛЯВАНЬНЕ НОВАЙ ГРАМАДЗКАЙ ПЛЫНІ ЗЬВЯЗАНАЕ З ІМЕМ І ПОСТАЦЬЦЮ АЛЯКСАНДРА МІЛІНКЕВІЧА. АДНАК ЖА РЭСУРС НАВАТ І САМАГА АЎТАРЫТЭТНАГА ІМЯ І САМАЙ ПАВАЖАНАЙ ПОСТАЦІ, ЯК ВЯДОМА, ВЫЧАРПАЛЬНЫ. ПОСЬПЕХ І ВЫНІК СПРАВЫ Ў КОЖНЫМ КАНКРЭТНЫМ РЭГІЁНЕ БУДЗЕ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ТЫХ, ХТО ЎСТУПІЦЬ У ШЭРАГІ НОВАГА РУХУ, БУДЗЕ ІНІЦЫЯВАЦЬ ЯГОНЫЯ СПРАВЫ І ДАМАГАЦЦА ВЫНІКУ Ў АЖЫЦЬЦЯЎЛЕНЬНІ ПРЫВАБНАЙ – А ЦІ БЫЛА КАЛІ Ў НАС ДРЭННАЯ --ПРАГРАМЫ.
ТАКІМ ЧЫНАМ САМ САБОЮ ПЕРАД НАМІ ЎЗЬНІК ПЕРШЫ АДРАСАНТ НАШЫХ ПЕРШЫХ ПЫТАНЬНЯЎ АБ РЭГІЯНАЛЬНАЙ ФІЛІІ РУХУ "ЗА СВАБОДУ!" – В.А. КААРДЫНАТАРА РУХУ ПА МАГІЛЁЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ ВІТАЛЬ ВАСІЛЬКОЎ.

- Спадар Віталь, сёньня актыўныя людзі ўжо, як гаворыцца, разабраныя па партыях і НДА. Дзе ваш Рух знойдзе людзей для сваёй дзейнасьці? Ці будзе ён займацца стварэньнем, сфармаваньнем собскай базы для папаўненьня сваіх шэрагаў і структураў? Ці ставіце вы перад сабою такую мэту?

- Пытаньне, як кажуць, рубам. Сапраўды, пры наяўнасьці ў грамадстве вялікай колькасьці прыхільнікаў пераменаў у нашай краіне, якія імкнуцца наблізіць яе да стандартаў цывілізаванага сьвету, ёсьць і вялікі дэфіцыт актыўных людзей. Таму асноўную крыніцу пашырэньня шэрагаў я бачу ў стварэньні магчымасьцяў для тых людзей, якія даўно перакананыя ў патрэбнасьці пераменаў да лепшага, але па розных прычынах ад жывой працы аддаліліся. Рух, які мы ствараем, будзе даваць шанец спраўдзіць сябе. Рух разьлічвае на далучэньне новых людзей, якое будзе магчымае толькі пры ўмове даверу да новай плыні. І ад кіраўніцтва рухам залежыць, ці будзе гэты давер. Па-першае, трэба ўсім нам перастаць хлусіць самім сабе і людзям, і па-другое – трэба прадэманстраваць уменьне рабіць нармальныя, легальныя справы. Такія справы, якія маглі б даць магчымасьць чалавеку ў ягонай самарэалізацыіі, даць яму шанс адчуць сваю годнасьць і прыналежнасьць да набліжэньня цывілізаванай будучыні нашай краіны. Бо гэта якраз тое, чаго пазбаўляе сваіх грамадзянаў дзеючая ўлада. Калі здолеем стварыць такія магчымасьці, то можна будзе разьлічваць на шырокае далучэньне новых прыхільнікаў. Тады людзі выйдуць зь цені, пяройдуць ад размоваў, як гаворыцца, на кухнях на поле легальнай, законнай дзейнасьці на карысьць сябе і сваёй будучай Беларусі. Разам з тым мы разьлічваем на ўжо вядомых змагароў і дысыдэнтаў, якія стаміліся змагацца мэтадамі Дон Кіхота з млынамі, але якія пры ўсім сваім расчараваньні мінулым здольныя яшчэ на пошук і рэалізацыю новых ідэяў. У тым і сутнасьць шырокага дэмакратычнага руху, што ён ня проста мае патаемных прыхільнікаў, але сваёй рэальнай дзейнасьцю павялічвае колькасьць прыхільнікаў адкрытых. Будзе разумная дзейнасьць -- будзе і шырокі грамадзкі Рух.

-- Актыўная частка грамадзтва ўжо працяглы час знаёмая з актуальнымі для Беларусі лёгунгамі, заклікамі і праграмамі. На жаль, яны маюць адзін, але вельмі сутнасны недахоп – усё яны ніколі не дасягаюцца, не выконваюцца. Магчыма, што гэта адбываецца з-за розьніцы паміж "палітыкай" і "штодзённымі патрэбамі". Ці будзе Рух займацца тым, каб злучыць гэтыя паняцьці ў розумах людзей?

-- Добрае пытаньне, у якім утрымліваецца ўжо і адказ. Сапраўды, аналіз стратэгіі, якую прэзэнтаваў А.Мілінкевіч у Магілёве на сустрэчы з сваімі прыхільнікамі, якраз і сьведчыць пра такі намер. Бо калі даць магчымасьць людзям у самарэалізацыі, дапамагчы ў вырашэньні іхных штодзённых рэальных патрэбаў і праблемаў, то гэта і прывядзе да посьпеху заяўленай стратэгіі. Важны момант спрыяньня самаарганізацыі групаў людзей -- салідарнасьць з тымі, хто гатовы, ведае як і сапраўды ўмее вырашаць праблемы самастойна. Астатніх гэтаму трэба і будзем вучыць, паказваючы наколькі цесна зьвязанае жыцьцё і палітыка, палітыка і жыцьцё.

-- Ці можаце вы назваць, скажам, тры акцыі ці кампаніі, якія яшчэ сёлета будуць ажыцьцёўленыя абласным аддзяленьнем Руху ў нашым рэгіёне?

-- Такіх кампаніяў і акцыяў будзе многа. Абласная рада Руху "За Свабоду!" будзе праводзіць свае акцыі й падтрымліваць розныя добрыя ідэі, ініцыятарамі якіх выступяць іншыя арганізатары. Усё, што добрае і пасьпяховае, прыцягне нашую ўвагу. Заплянаваныя нацыянальныя кампаніі, якія будуць пастаянна дзеючымі, кшталту інфармаваньня людзей пра тое, аб чым маўчаць дзяржаўныя СМІ. Альбо -- папярэджаньне людзей пра тыя сацыяльныя небясьпекі, якія могуць адбыцца ў бліжэйшым часе, і парады пра тое, як можна зьмешыць урон. Будуць кампаніі мясцовыя, як цяпер, напрыклад, дапамога магілёўскім донарам у іх самаарганізацыі і адстойваньні сваіх правоў. Або дапамога салідарным дзеяньням прадпрымальнікаў. Вось, дарэчы, апошні прыклад такой акцыі. На мінулым тыдні распачалася кампанія грамадзкага ціску на ўладу з мэтаю дамагчыся як мага хутчэйшага ўзнаўленьня сымбалю гарадзкога самакіраваньня -- Магілёўскай ратушы. Тая пустка на месцы, дзе была Ратуша, добра дэманструе адносіны ўлады як да гісторыі, так і да самакіраваньня. Мы перакананыя, што з пачаткам адраджэньня Ратушы пачне – бо павінна -- зьмяняцца і сытуацыя ў нашым горадзе і рэгіёне ў бок дэмакратызацыі. Слава Богу, ёсьць людзі, якія маюць ідэі, што вартыя ўвагі. І наш абавязак -- дапамагчы у іх рэалізацыі. Асобна хачу заспакоіць нашы праваахоўчыя і іншыя пільныя інстанцыі і органы якія ці ня ў любых дзеяньнях незалежнага грамадства бачаць крамолу і небясьпеку. Дык вось, дзейнасьць Руху "За Свабоду!", які зараз праходзіць працэдуру афіцыйнай дзяржаўнай рэгістрацыі, будзе адбывацца ў адпаведнасьці з сваім Статутам і пры строгім захаваньні беларускага заканадаўства. Мы робім і будзем рабіць толькі добрае. Усё іншае – правакацыя.

Размаўляў Віктар Войт

№8 ліпень 2007 Выбар
Газета Магілёўскай абласной арганізацыі дэмакратычных сіл

Западный экспресс

На прошлой неделе довелось по приглашению Познаньского филиала профсоюза "Солидарность" посетить польский город Познань. Целью было своими глазами посмотреть, как идут дела у наших западных соседей и поучиться их опыту развития. Сразу же нужно отметить, что белорусский и польский языки достаточно похожи, поэтому буквально через день-два языковой барьер исчезает. Это позволяет вести разговор не только на официальных приемах с представителями власти через переводчика, но и с простыми людьми в электричках, кафе, "на пиве".

В ходе этих встреч моей главной целью было понять, как же полякам удалось быстро пройти от советской системы до нормального цивилизованного уклада жизни и что из их опыта можно реализовать у нас. Сразу же нужно отметить, что Польша попала под советский коммунистический каблук значительно позже нас, лишь после войны. Однако у польских властей и тогда хватило ума не уничтожать до конца экономику, и, несмотря на советские требования, частный сектор там сохранился и доминировал в сельском хозяйстве, в торговле, в сфере услуг.

Можно судить, что польские просоветские власти были не такими уж и мракобесами и просто вынуждены были балансировать между интересами собственного народа и возможной советской военной агрессией по примеру той, которой были "наказаны" Чехословакия и Венгрия. Народ же Польши никогда не приветствовал коммунизм, а наоборот – открыто выступал против. Первые организованные массовые выступления прокатились по стране еще в 1956-м году (у нас это началось только в конце 80-х). И хотя они были жестоко подавлены властями, все же всколыхнули польское общество и заставили СССР пойти на определенные уступки. Далее наличие независимых ВУЗов, возможность довольно широким слоям населения посещать западные страны, поддержка антикоммунистической борьбы имеющей большой вес в польском обществе католической церковью привели к тому, что в начале 80-х годов в профсоюз "Солидарность" вступили более 10 миллионов жителей Польши. И это при общем количестве населения в 38 миллионов! Это уже была реальная сила, которой оказалось достаточно, чтобы сбросить режим.

В то же время СССР, понимая, что теряет Польшу, готовил военную интервенцию. Понимая, что может получиться, если советские танки загрохочут по улицам польских городов, генерал Ярузельский (тогда – руководитель Польши) ввел в декабре 1981-го года военное положение. Снова попали под репрессии тысячи и тысячи патриотов, были и убитые и замученные. Многие сегодня в Польше требуют покарать Ярузельского за те события, но мне кажется, исходя из советского опыта, что это было наименьшее из зол. Что там могли натворить советские солдаты, хорошо известно на примерах Афганистана, либо Чечни.

Участники польской "Солидарности" и во время военного положения не прекращали сопротивления: печатали листовки, газеты, проводили манифестации, забастовки, акции солидарности. Их сажали в тюрьмы, избивали, выгоняли с работы, но, по словам бывших подпольщиков, за ними стоял польский народ, который как мог помогал в борьбе и это добавляло силы духа и уверенности в победе. В итоге в 1989 году, как только "братские объятия" Москвы ослабли, страна быстро провела свободные выборы, во власть пришли вчерашние подпольщики, участники "Солидарности" и был выбран курс на Запад: к общечеловеческим ценностям, а фактически – к цивилизованному миру.

И по сегодняшний день в Польше очень много властных должностей занимают либо бывшие участники "Солидарности", либо их дети. Да, сегодня они могут быть в разных партиях, придерживаться разных взглядов на пути достижения цели, но цель – интеграция, а точнее сказать – возвращение в Европу у них одна. На этом непростом пути полякам есть чем гордиться. Рост ВВП в течение последних 10 лет составляет у них 5-8 процентов в год. С 2004-го года страна принята в Евросоюз, средний заработок здесь составляет (при аналогичных нашим ценах) около 800 долларов. Депозиты населения в банках составляют по 2500 долларов в среднем на жителя страны (у нас – 400 долларов), а только на реструктуризацию сельского хозяйства из бюджета ЕС в ближайшие 7 лет уйдет 65 млрд. евро. Проценты по кредитам – 5-6% годовых, а в евро, или швейцарских франках – 3-3,5% годовых. Благодаря таким низким ставкам быстро развивается жилищное строительство, обновляется транспортная инфраструктура.

Познань напоминает большую стройку, и не как у нас – во время наведения очередных "марафетов" к очередным "Дожинкам". Все, благодаря доступу к средствам Евросоюза, делается основательно. Если мостовая – то из натурального гранита. Если дорога, то под асфальт заливают 20-30 см. бетона. Спрашиваю заместителя мэра по финансам – не дорого ли? Тот смеется: до нас эта мостовая пролежала 2-3 столетия и после нас должна пролежать не меньше. Вот такая логика.

Безусловно, не так все просто и легко. В электричке знакомлюсь с пани Моникой, средних лет женщиной, которая работает в мэрии Познани и занимается подготовкой и проведением аукционов. По ее мнению реформы идут очень медленно, эффект от них пока невелик, средства Евросоюза используются очень мало, поскольку не хватает опыта их получения и целевого освоения. А еще коррупция в эшелонах власти и слишком забюрократизированное законодательство (для той же борьбы с коррупцией!). Но на мой вопрос:

- А может лучше было при коммунистах? – смеется:

- Так может спросить только человек, никогда не живший в свободной стране.

Вот такая она, сегодняшняя Польша. Со своими успехами и сложностями, как и у нас. С достижениями и неудачами, как у нас. Но со свободой, добытой борьбой и трудом не одного поколения, добыть которую нам, уважаемый обыватель, еще только предстоит. И дай Бог нам всем успеть вскочить в последний вагон этого европейского западного экспресса, который так стремительно мчится вдаль.

Андрей ЮРКОВ, Тел. 623 61 08

Камни с неба

На прошлой неделе на Горки обрушилось невиданное стихийное бедствие

УЖЕ НЕДЕЛЮ РАЙОН ПОДСЧИТЫВАЕТ УБЫТКИ И ЗАЛЕЧИВАЕТ РАНЫ, ПОЛУЧЕННЫЕ В РЕЗУЛЬТАТЕ СИЛЬНЕЙШЕГО И КРУПНЕЙШЕГО ГРАДА, В ТЕЧЕНИЕ ПОЛУЧАСА (ДАННЫЕ АГРОМЕТЕОСТАНЦИИ – РОВНО 30 МИНУТ) ГРОМИВШЕГО В ГОРОДЕ И ЕГО ОКРЕСТНОСТЯХ ВСЕ, ЧТО ПОПАДАЛОСЬ НА ПУТИ. ШИФЕР НА ДОМАХ, СЛОВНО ПРОСТРЕЛЕННЫЙ ИЗ КРУПНОКАЛИБЕРНОГО ПУЛЕМЕТА, УНИЧТОЖЕННЫЕ ПОСЕВЫ, МАШИНЫ БЕЗ СТЕКОЛ, НА КРЫШАХ КОТОРЫХ, ПО СЛОВАМ ОДНОГО ИЗ ВЛАДЕЛЬЦЕВ, "СЛОВНО ТАНЦЕВАЛИ ЧЕЧЕТКУ" – ВСЕ ЭТО СЕЙЧАС ОБСУЖДАЕТСЯ НА УЛИЦАХ, В МАРШРУТКАХ И СЕМЬЯХ. ЕСТЕСТВЕННО, ЧТО ТАКОЕ МОРЕ ИНФОРМАЦИИ К РАЗМЫШЛЕНИЮ НЕ МОЖЕТ НЕ ПОРОДИТЬ СВОЕГО РОДА "ИСПОРЧЕННЫЙ ТЕЛЕФОН" И ПО ГОРОДУ НАЧИНАЮТ ЦИРКУЛИРОВАТЬ СЛУХИ. РАССМОТРИМ ИХ С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ ПЛЮРАЛИЗМА.

СЛУХ ПЕРВЫЙ.

В больницу в тяжелом состоянии после ударов градинами попали несколько человек.

КОММЕНТАРИЙ ОБЫВАТЕЛЯ.

В принципе, получить по голове ледышкой весом более ста граммов – удовольствие не из приятных. При неудачном стечении обстоятельств можно и в самом деле серьезно пострадать, особенно ребенку. С другой стороны – ох уж любит наш народ кровавые драмы…

КОММЕНТАРИЙ СПЕЦИАЛИСТА.

Как сообщил главврач Виктор КУДРЯВЦЕВ, в день града к ним с подобными травмами вообще никто не обращался, а назавтра обратилось несколько человек с незначительными повреждениями типа синяков и шишек, которые здоровью, а тем более – жизни никак не угрожают.

СЛУХ ВТОРОЙ.

В связи с большим объемом выплат Госстрах оплатит только половину ущерба.

КОММЕНТАРИЙ ОБЫВАТЕЛЯ.

Если речь идет о государственных органах, будь то Госстрах, или кто еще, то практика показывает, что в отсутствие реальной конкуренции они беспокоятся в первую очередь о своих благах, а затем уже – о клиентах.

КОММЕНТАРИЙ СПЕЦИАЛИСТА:

Константин ШАУРКО, начальник инспекции Госстраха:

- В Горецком районе на начало дня среды обследовано уже 911 пострадавших от стихии домовладений. Однако это еще не всё. Думаю, что общее число тех, кто имеет право на выплаты, перевалит за тысячу.

Согласно Указа №530 от 25.02.06. по договорам обязательного страхования ущерб, нанесенный жилым домам и прилегающим к ним постройкам, имеющим общую стену, оплачивается в размере 50% от начисленной стоимости. По договорам добровольного страхования, которые можно заключить и на дома, и на другие капитальные постройки, имеющие фундамент, выплачивается 100% ущерба.

СЛУХ ТРЕТИЙ.

Туча сформировалась в результате разгона облаков над Витебском, во время "Славянского базара".

КОММЕНТАРИЙ ОБЫВАТЕЛЯ.

С одной стороны, еще с советских времен у нас престижно обладание "закрытой" информацией. Дескать, знакомый моего кума недавно мылся в бане с соседом, у которого зять – полковник на режимном объекте и тот после чарки проболтался… А с другой – зная советскую же манеру нашей власти пускать пыль в глаза "престижными" шоу, для которых ничего и никого не жалко, поневоле – поверишь.

КОММЕНТАРИЙ СПЕЦИАЛИСТА:

Александр СМОЛЯКОВ, начальник Агрометеостанции:

- Во-первых, ветер в тот день дул с юго-запада, т.е. – со стороны Могилева. А во-вторых, такие тучи ниоткуда не приходят, а формируются на месте, под воздействием различных факторов. Градины смерзлись уже над Горецким районом и здесь же выпали, поскольку "везти" на себе такой груз ни одной туче не под силу.

Иван МОРОЗОВ

"Позвонил в Минск на фирму, которая ремонтирует кузова автомобилей. Спрашиваю, можно ли приехать отремонтировать крышу. Мне говорят, вы из Горок, наверное? Лучше сейчас не приезжайте. Здесь ваших и так полно. Не справляемся".

Из разговора на рынке.

ШИФЕР ПОЛЬЗУЕТСЯ СПРОСОМ

По сообщению Горецкого РОВД, в ночь с 15 на 16 июля в племзаводе "Ленино" было украдено 100 листов шифера. Похититель, житель г.Горки установлен, обнаруженный на его подворье шифер изъят.

В качестве смягчающего обстоятельства стоит отметить, что дом похитителя также пострадал от стихии.

Соб.инф.

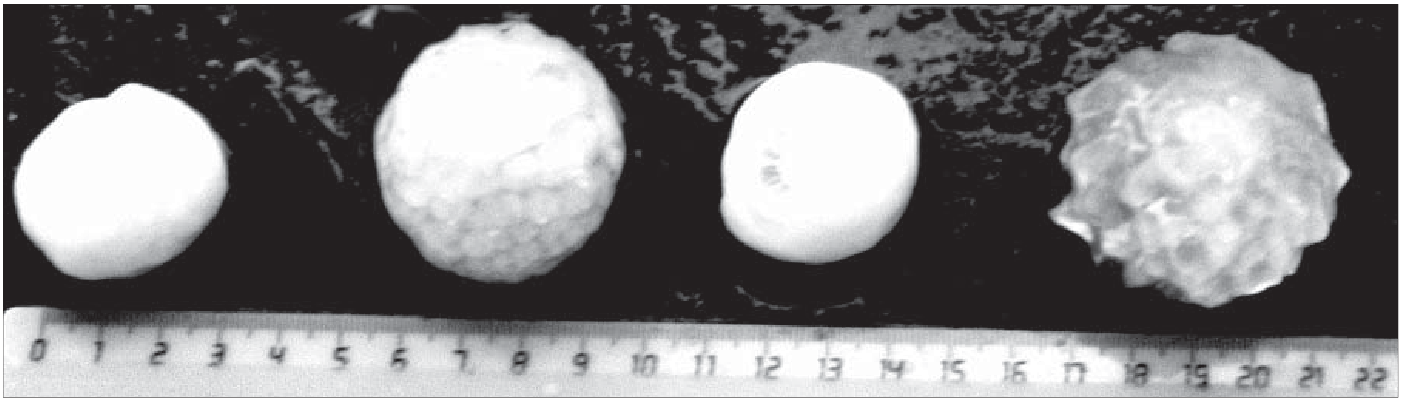

ТАКИМИ УВИДЕЛИ ВЫПАВШИЕ ГРАДИНЫ СОТРУДНИКИ ГОРЕЦКОГО РО ЧС

№8 ЛІПЕНЬ 2007 Выбар
Газета Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сіл

ЧИСЛО ДТП РАСТЕТ

За первое полугодие 2007-го года В Могилевской области совершено 419 происшествий на дорогах, в которых погибли 68 человек, а 459 получили ранения. По сравнению с прошлым годом эти показатели увеличились соответственно на 26, 13 и 27.

Больше всего ДТП – 236 – совершено в городах, 121 – на республиканских и 55 – на местных автодорогах.

Основные причины ДТП:

Нарушение Правил пешеходами – 89, или 21%

Нарушение правил маневрирования – 70, или 19%

Превышение скорости движения – 50, или 15%

По времени суток чаще всего совершались аварии с 16 до 20 часов – 125 раз.

По дням недели лидирует, естественно, понедельник – 75 (рост в сравнении с первым полугодием-2006 на 47%)

По видам ДТП наиболее распространен наезд на пешехода – 187 раз за полгода. При этом 32 человека погибло.

Рост количества ДТП зафиксирован в 11 районах. Больше всего – в Ленинском районе г.Бобруйска: +18

Также в 11 районах возросло число погибших в ДТП. Больше всего – в Октябрьском г.Могилева и Бобруйском – по +6. В пяти районах за полгода выросли ВСЕ основные показатели аварийности.

Самое страшное, что за первое полугодие в области погибло в авариях 9 детей. Год назад первое полугодие обошлось без этого.

По данным УГАИ УВД Облисполкома

СТРАШНАЯ АЎТАВАРЫЯ Ў МАШЧАНІЦЫ

14 ліпеня ў вёсцы Вялікая Машчаніца Бялыніцкага раёна адбылося надзвычайнае здарэнне. Каля 12 гадзін дня на аўтамагістралі Магілёў – Мінск загінула некалькі чалавек. Аўтамабіль "фольксваген-джэта" колеру "мокры асфальт" спрабаваў абагнаць аутамабіль "масквіч", які зварочваў з трасы ў раёне кафэ "Мара". Адбылося сутыкненне, у выніку якога іншамарка зышла з дарогі і моцна ударылася аб бярозу. Аўтамабіль ператварыўся ў груду металічнага лому, цэлы людзей звялікімі цяжкасцямі даставалі выратавальнікі. У "фольксвагене" ехала сям'я зчатырох чалавек – муж, жонка і двое дзяцей: 3 і 6 гадоў адпаведна. Жанчына і дзеці загінулі амаль адразу, кіроўца іншамаркі памёр праз невялікі адрэзак часу ў бальніцы. Вадзіцель "масквіча" не пацярпеў.

Трагедия под звуки музыки

Страшная трагедия произошла 12 июля в Толочинском районе Витебской области. Пьяный воитель, пытавшийся скрыться на автомобиле от преследовавших его сотрудников правоохранительных органов, насмерть сбил 6 подростков. Седьмой жертвой этого ужасного происшествия стала мать одного из погибших детей, которая не выдержала потери ребенка и покончила жизнь самоубийством.

Молодого водителя-убийцу уже лишали прав как раз за управление автомобилем в нетрезвом состоянии. Однако урок не пошел впрок. В очередной раз сев за руль «под мухой» и оказавшись в поле зрения сотрудников милиции, он решил устроить гонки со смертью. С выключенными фарами преступник попытался скрыться от преследовавших его милиционеров из вневедомственной охраны и у детского лагеря отдыха «Нива» в темноте наехал на неизвестно что делавших за пределами его территории подростков. Страшно и то, что власти решили эту трагедию замолчать, чтобы не омрачать проходящий в Витебске международный фестиваль искусств «Славянский базар».

Интересно также, что только в 2007 году в Толочинском районе зарегистрировано 13 смертей в результате ДТП. Обратить внимание местного ГАИ на проблему безопасности дорожного движения попытались представители местной коалиции объединенных демократических сил. Руководитель местной коалиции экс-депутат Верховного Совета СССР полковник Николай Петрушенко за день до трагедии был на приеме у начальника Витебского областного ГАИ, где попытался выяснить, какие-меры принимают власти для того, чтобы сделать дорожное движение более безопасным. Однако тот заверил бывшего депутата, что с этим вопросом в регионе ситуация обстоит благополучно и посоветовал напрасно не волноваться. «Уходя я ему сказал, что жизнь нас рассудит, - рассказал «Белорусскому партизану» Н.Петршенко. - И так оказалось, что на следующий день произошла эта трагедия». По словам экс-депутата, толочинские нарушители дорожного движения даже не боятся местного ГАИ, и умудряются находить с ним общий язык или, как говорится, решать все проблемы.

И еще один красноречивый пример: в местной автошколе из 100 учащихся квалификационные экзамены на право управления автомобилем сдали всего 7 человек. Правда, потом этот вопрос все равно как-то решается. По слухам «грязные» (не числящиеся в республиканской базе данных) водительские права можно получить всего 100 долларов. Получается, что жизнь каждого погибшего ребенка обошлась водителю-преступнику чуть более 15 долларов.

Приколы нашего городка

Прошло уже довольно много времени, но я до сих пор нахожусь под «приятными» впечатлениями от празднования Дня Независимости в наших родных Белыничах. Праздник умудрились превратить в организованную пьянку районного масштаба, причем весьма плохо организованную. Как писал один умный человек пару тысяч лет тому назад: «народ хочет две вещи – хлеба и зрелищ», и так как со времён императора Нерона в ощем-то мало что изменилось, вечером 1 июля в липовой роще хлеб и зрелища были предложены в избытке. А чтобы народ радовался жизни ещё больше, рекой лились в многочисленных торговых палатках разнообразные спиртные напитки. Возле палаток толпилось «море» народа, стремясь попыстрее приобщиться к «радости жизни». И это нормально, праздник всё-таки. Непонятно другое, разве нельзя было организовать большее количество торговых павильонов и заработать ещё большие деньги, а заодно и дать людям возможность по настоящему отдохнуть, а не толпиться весь вечер в очередях. Но нашему любимому «кіраўніцтву» было не до этого, оно праздновало «свята» в самом большом павильоне за круглым, заставленным разнообразной снедью и напитками столом, и трудности простого народа им были «глубоко фиолетовы». Только Николай Александрович Гузняков вместе с супругой, на некотором отдалении от празднующего люда, с увлечением смотрел и слушал концерт белорусской «попсы».Хотя что там было смотреть и слушать такому образованному человеку, мне лично непонятно. Ребята и девчата самым наглым образом сшибали «бабло» под фонограмму, работа звукооператоров была просто безобразной, с левой и правой стороны от сцены ни слова, ни музыка не различались, сливаясь в непонятный гул. Пьяным девчёнкам было всё равно, они визжали от счастья, что видят знакомые лица, которые часто показывают по телевизору. Чем больше вечерело, тем больше становилось народу, под каждым деревом и кустом,несмотря на сырость, располагались «отдыхающие по полной программе» кампании. Очереди в туалеты начали превышать очереди в мавзолей во времена «застоя» и всё больше народа обоих полов начали справлять нужду где попало (организаторы, видимо, не знают о таком необходимом изобретении человечества, как биотуалет, который давным- давно применяется на массовых мероприятиях в любых цивилизованных местах).

Завершился праздник грандиозным салютом, действительно отработанным на высоком уровне и красивом, грех сказать плохое слово в адрес ребят- пиротехников, которые его делали.

Ну а теперь о самом интересном. Я позвонил знакомому продюссеру и уточнил, сколько стоит подобное мероприятие. Он мне объяснил, что концерт «За Беларусь» с таким подбором исполнителей стоит 25 – 30 тысяч «зелёных» рублей (тут как договорятся организаторы) плюс «сладкий» стол. Фейерверк стоит в среднем от 10 до 15 миллионов уже наших белорусских рублей. Как говорил незабвенный Иван Васильевич: «Кто будет оплачивать этот банкет» я не знаю, знаю я только, что Александр Григорьевич на то время уже издал свой декрет о жесткой экономии и бережливости, но, видимо, для нашего на 60% дотационного района этот вопрос не актуален. А то что средняя зарплата по району на 35% ниже средней по республике и безработица «выше крыши», ничего страшного, зато погуляли хорошо.

Иван Борисов

ФУТБОЛ

ЧЕМПИОНАТ ОБЛАСТИ

РЕЗУЛЬТАТЫ МАТЧЕЙ СОПЕРНИКОВ: КРАСНОПОЛЬЕ-КРИЧЕВ- 2:7, ЧЕРИКОВ-ШКЛОВ 1:7, ОСИПОВИЧИ-КИРОВСК 2:3 СЕРВОЛЮКС-АГРО -БЕЛЫНИЧИ - 4:1
КРИЧЕВ-ЧАУСЫ - 0:4,
БЕЛЫНИЧИ-КРАСНОПОЛЬЕ - 1:0
ШКЛОВ-СЕРВОЛЮКС-АГРО - МАТЧ ПЕРЕНЕСЕН НА 19.07., КИРОВСК-ЧЕРИКОВ - 0:3, НЕЯВКА ГОСТЕЙ.

ТАБЛИЦА

№	К	И	М	О
1	Кировск	8	23-10	22
2	Серволюкс-Агро	7	22-10	18
3	Чаусы	8	23-13	16
4	Горки	8	24-18	15
5	Осиповичи	8	21-13	13
6	Шклов	7	18-13	9
7	Чериков	8	7-22	7
8	Белыничи	8	8-22	6
9	Кричев	8	11-17	4
10	Краснополье	8	9-28	2

Иван МОРОЗОВ

ИСПОЛКОМБФФ В БРЕСТЕ

Стало уже традицией, что раз в году национальная федерация заседания исполкома проводит за пределами столицы. В минувшую субботу главный футбольный хурал страны собрался в Бресте.

Естественно, наиважнейшим вопросом заседания стала отставка главного тренера национальной сборной Юрия Пунтуса. Как и ожидалось, прений по этой теме не разгорелось. Экс-наставник извинился за низкий результат и невыполнение командой поставленной задачи, поблагодарил за содействие и понимание ситуации. Куда важнее явилась вторая часть проблемы: кто займет освободившееся место? Хоть чуточку приоткрыть завесу над таинством обсуждения корреспондент "ПБ" попросил вице-председателя БФФ Виктора НОВИКОВА.

— Виктор Борисович, почему такой туман таинственности напущен на процесс обсуждения кандидатур потенциальных наставников сборной?

— Не знаю, от кого пошла информация о закрытости данного мероприятия. Мне кажется, журналистами неправильно понято желание членов исполкома обсудить вопрос о новом главном тренере сборной непублично.

— Но хотя бы подтвердить, что поиски тренера ведутся в западном векторе, вы можете?

— Действительно, федерация решила отдать предпочтение известному специалисту из Западной Европы.

— Один из них — немец Хорст Кеппель — был "расшифрован" "Прессболом". Он еще не дал окончательного ответа?

— Кеппель ведь ответил вашему корреспонденту, что пока размышляет над нашим предложением. Другой информации у меня нет.

- На какой срок планируется заключение контракта с иностранным тренером?

— Мы бы хотели, чтобы он завершил нынешний сезон и провел следующий двухлетний отборочный цикл чемпионата мира.

— Так когда же все-таки ждать назначения?

— Откровенно скажу: не знаю. Кстати, члены исполкома попросили руководство федерации не спешить с принятием решения. Даже если кандидатура не будет одобрена к сентябрьским отборочным матчам с Румынией и Словенией — не беда. В этом случае исполком назначит И.О. главного тренера. Естественно, это будет наш соотечественник.

Прессбол

№8 ЛІПЕНЬ 2007 Выбар
Газета Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

Оппозиция подписала новое соглашение

ЧЛЕНЫ ПОЛИТИЧЕСКОГО СОВЕТА ОБЪЕДИНЕННЫХ ДЕМОКРАТИЧЕСКИХ СИЛ (ОДС) ПОДПИСАЛИ В МИНСКЕ СОГЛАШЕНИЕ О ПРИНЦИПАХ УЧАСТИЯ В ПОЛИТИЧЕСКОЙ КАМПАНИИ ВО ВРЕМЯ ВЫБОРОВ В ПАЛАТУ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ, КОТОРЫЕ ДОЛЖНЫ ПРОЙТИ ОСЕНЬЮ 2008 ГОДА, СООБЩАЕТ БЕЛАПАН.

В соответствии с соглашением субъекты ОДС и их претенденты в кандидаты в депутаты начинают с 1 сентября 2007 года политическую кампанию с целью добиться изменений в избирательном законодательстве, информировать общество о нарушениях избирательных прав и мобилизовать его на защиту этих прав.

Выдвижение кандидатов в депутаты Палаты представителей будет проходить по формуле "один избирательный округ один кандидат".

Демсилы планируют создать совместный координационный орган, который будет подчиняться президиуму ОДС и в который субъекты ОДС будут выдвигать руководителей своих избирательных штабов.

Кандидаты в избирательные округа будут определяться по принципу "консенсус минус один" областными и минской городской коалициями ОДС. В результате споров окончательное решение будет принимать Политический совет ОДС.

Кандидатами смогут стать претенденты, принимающие активное участие в кампаниях ОДС; имеют ручательство одного из субъектов ОДС и письменное согласие выполнять решения ОДС; имеют опыт участия в избирательных кампаниях.

До 15 сентября 2007 года комитет начальников штабов сформирует сводный список претендентов. До 1 января 2008 года Политический совет ОДС по соглашению с региональными коалициями утвердит список единых кандидатов. Не позднее 15 января 2008 года ОДС определит приоритетные округа с учетом следующих критериев: результаты прошлых выборов; позитивная известность претендента; социологические исследования.

Как отметил в ходе заседания Политсовета ОДС председатель Объединенной Гражданской Партии Анатолий Лебедько, оппозиционный кандидат будет иметь шанс в ходе выборов, если "ситуация в округе будет черно-белой, если избиратель будет точно знать, что есть кандидат от объединенных демократических сил и от власти". По его словам, максимально претендент от объединенных демсил должен быть в каждом округе, однако лучше, если их будет меньше, чем по несколько кандидатов на один округ.

Председатель Партии БНФ Винцук Вячорка (на фото) считает, что "политические силы обязаны участвовать в выборах".

ТВОРЧАСЬЦЬ

Міхась Карпечанка выдаў новую кнігу

Вядомы пісьменнік з Магілёўшчыны Міхась Карпечанка выдаў новую кнігу "Уздоўж стромы (Таямніцы)" накладам 450 экзэмпляраў у мінскім выдавецтве В. У. Хурсіка. Кніга аб'ядноўвае некалькі нарысаў рознай тэматыкі. У першым аўтар распавядае пра таямніцы свайго роднага Бялыніцкага раёна: камені з невядомымі таямнічымі надпісамі.

Наступныя нарысы прысвечаны маловядомым фактам з жыцця пісьменніка Міколы Целеша, святароў Люцыяна Гадлеўскага, Васіля Жудро. Упершыню друкуецца артыкул, прысвечаны рэпрэсаванаму ў 1937 годзе святару з бялыніччыны Паўлу Данільчыку, іншым рэпрэсаваным жыхарам Бялыніцкага і Шклоўскага раёнаў. Трэба адзначыць, што Павел Макаравіч Данільчык быў рэабілітаваны пракуратурай Магілёўскай вобласці толькі 19 снежня 2006 года дзякуючы настойлівасці сваёй стрыечнай унучкі Ефрасінні Котавай і Міхася Карпечанкі.

Апошні нарыс у кнізе прысвечаны асабістым успамінам і назіранням аўтара падчас Чарнобыльскай трагедыі.

Трэба адзначыць, што 300 экзэмпляраў гэтай цікавай кнігі набыла Магілёўская абласная бібліятэка. У Бялыніцкім раёне нашы культурныя і адукацыйныя ўстановы цікавасці да новай кнігі земляка не выказалі. Вядома ж, гэта не падпіска на "Советскую Белоруссию", за якую кожны квартал змагацца трэба, можа праз некалькі гадоў яшчэ хто з бялынічан кнігу надрукуе...Сумна і сорамна.

Барыс Вырвіч

№8 ЛІПЕНЬ 2007 Выбар
Газета Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў
Магілеўская абласная газэта. Выдавец: Магілеўская абласная кааліцыя дэмакратычных сілаў.

Галоўны радактар: Эдуард Брокараў, тэл. 545 89 83, электронная адрэса: brok61@yandex.ru
Наклад: 299 асобнікаў, фармат А4, 12 палос.
Падчас выданьня ужываюцца: беларуская (тарашкевіца), беларуская (наркомаўка) ды расейская мовы. Матар'ялы друкуюцца на мове аўтара. Палітычная й моўная цэнзура адсутнічае. Вітаюцца мастацкія творы, а таксама – журналісцкія матар'ялы на беларускай мове. Погляды аўтараў могуць не супадаць з пазыцыяй радакцыі. Радакцыя самастойна прымае рашэньні аб мэтазгоднасьці ўступленьня ў перапіску, а таксама аб разьмяшчэньні бясплатнай сацыяльнай раклямы